

Priporočila za Prostovoljstvu prijazne občine 2023

Slovenska filantropija, Združenje za promocijo
prostovoljstva

[Prostovoljstvu prijazna občina 2022](#) so Mestna občina Celje, Mestna občina Koper, Mestna občina Kranj, Mestna občina Krško, Mestna občina Murska Sobota, Mestna občina Nova Gorica, Mestna občina Slovenj Gradec, Mestna občina Velenje, Občina Črna na Koroškem, Občina Črnomelj, Občina Divača, Občina Dobrova-Polhov Gradec, Občina Gornja Radgona, Občina Hrastnik, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Ivančna Gorica, Občina Kamnik, Občina Kanal ob Soči, Občina Kočevje, Občina Laško, Občina Logatec, Občina Lovrenc na Pohorju, Občina Markovci, Občina Medvode, Občina Miren Kostanjevica, Občina Mislinja, Občina Postojna, Občina Prebold, Občina Radlje ob Dravi, Občina Ravne na Koroškem, Občina Ribnica, Občina Sevnica, Občina Sežana, Občina Slovenske Konjice, Občina Škofja Loka, Občina Štore, Občina Trbovlje, Občina Tržič, Občina Velika Polana, Občina Vodice in Občina Žalec.

Posebna priznanja za večletno spodbujanje prostovoljstva, neomajno podporo delovanju prostovoljskih organizacij in izjemen posluh za pomen solidarnosti v skupnosti prejmejo Mestna občina Kranj, Mestna občina Velenje, Občina Črna na Koroškem, Občina Kočevje, Občina Medvode, Občina Postojna in Občina Žalec.

Slovenska filantropija je v letu 2014 podelila prve nazive »Prostovoljstvu prijazno mesto«. Namenjeni so občinam, ki prepoznajo vrednost prostovoljstva v svoji skupnosti in imajo že vzpostavljene osnovne mehanizme, s katerimi sistematično spodbujajo razvoj in širjenje prostovoljstva ter zagotavljajo podporo delovanju prostovoljskih organizacij. Prostovoljci se aktivirajo za višjo kakovost življenja v lokalnih skupnostih. Izvajajo humanitarne projekte, okoljevarstvene akcije, prirejajo najrazličnejše kulturne dogodke, organizirajo dejavnosti za otroke, aktivirajo mladostnike in starejše, skrbijo za razvoj turizma, omogočajo rekreacijo in skrbijo za zdravje, so prvi, ki se aktivirajo v naravnih nesrečah in še in še...

Izbrali smo deset priporočil, s katerimi lahko v občinski upravi podprete lokalne skupnosti pri prevzemanju aktivne vloge in pripomorete k boljšemu ter lažjemu delovanju prostovoljskih organizacij v svoji občini. Ime naziva je posodobljeno v [Prostovoljstvu prijazna občina](#).

Prostovoljske organizacije (društva, zasebni zavodi...) so nastale kot odgovor na potrebe v skupnosti. V njih delujejo prebivalci vašega kraja, ki se aktivirajo, ker jim ni vseeno in jim izboljšanje stanja na področju delovanja pomeni visoko motivacijo za delo.

Način podpore:

- Občina zagotavlja brezplačne prostore aktivnim prostovoljskim organizacijam za izvedbo programov, prireditev, sestankov in dogodkov.
- Občina zagotavlja subvencionirano ceno najema prostorov.
- Občina pokrije obratovalne stroške uporabe prostorov.

Predlagani kriteriji:

- Število aktivnih prostovoljcev, ki delujejo znotraj prostovoljskih organizacij.
- Število opravljenih prostovoljskih ur.
- Aktivnosti organizacije.
- Podpisan Etični kodeks organiziranega prostovoljstva, ki predstavlja zagotovilo kakovosti organizacije pristopnice, da aktivnosti, v katere vključuje prostovoljke in prostovoljce, izvaja v skladu z določili kodeksa.
- Vpis prostovoljske organizacije v register (vpis predstavlja varovalko, saj mora organizacija imeti urejene odnose s prostovoljci in o opravljenem delu poročati na AJ PES).

1. OMOGOČANJE INFRASTRUKTURNIH POGOJEV ZA DELOVANJE PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ

2. PARTNERSKO SODELOVANJE OBČINE IN LOKALNIH PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ

Prostovoljske organizacije sestavljajo občani, ki se aktivirajo za boljše življenje v skupnosti. Partnersko sodelovanje z organizacijami zagotavlja vpogled v potrebe prebivalstva in aktivira še večje število občanov. Prav tako partnersko sodelovanje, v katerem se povežejo lokalna skupnost, javni zavodi in prostovoljske organizacije, pripomore k celostnemu reševanju težav in oblikovanju novih, še pestrejših aktivnosti.

Načini podpore:

- Župan in pristojne občinske službe se vsaj dvakrat letno sestanejo z organizacijami, ki delujejo na posameznem področju (npr. humanitarne organizacije, mladinske, okoljevarstvene, športne, kulturne ...) z namenom predstavitve potreb, ki jih v lokalni skupnosti zaznavajo v prostovoljskih organizacijah, in oblikovanja predlogov za ukrepanje.
- Ustanovitev koordinacijskih skupin (npr. humanitarnih organizacij, centrov za socialno delo ter občin), ki rešujejo posamezne primere večjih socialnih stisk; koordinacijske skupine šol, mladinskih in drugih organizacij ...).
- Občina prevzame aktivno vlogo pri povezovanju javnih zavodov in prostovoljskih organizacij (npr. šole in muzeja ali doma starejših občanov).
- Sestanki lahko predstavljajo usmeritev za finančno in drugo podporo posameznim projektom/programom.
- Občina naj proaktivno podpira različne skupnostne prostovoljske prakse, ki so namenjene vsem prebivalcem soseske, medsebojnemu spoznavanju ljudi in oblikovanju skupnih vrednot, razvoju zaupanja in sodelovanja ter medgeneracijskemu in medkulturnemu dialogu. Pridružite se nacionalni akciji [Dan za spremembe, ki bo 15. aprila 2023](#) ali pripravite lokalni dogodek ob Nacionalnem tednu prostovoljstva (22.-28. 5. 2023)

PROSTVOLJSTVU PRIJAZNA OBČINA 2023

3. PROSTOVOLJSKO DELO, OVREDNOTENO KOT LASTNI DELEŽ ORGANIZACIJ PRI OBVEZNEM SOFINANCIRANJU PROJEKTOV

Po podatkih raziskave Evropskega prostovoljskega centra (CEV) ovrednoteno prostovoljsko delo v Sloveniji predstavlja do 5 % BDP, koliko pa prispevajo prostovoljci v vaši občini?

Načini podpore:

- V primeru zahtevanega lastnega deleža sofinanciranja projektov in programov, ki jih finančno podpira občina, se za prostovoljske organizacije upošteva strošek prostovoljskega dela. Podlaga za to je Zakon o prostovoljstvu, ki tako sofinanciranje zahteva za vse nacionalne razpise.
- Ob letni bilanci občine ovrednotijo prispevek prostovoljcev, ki delujejo v lokalni skupnosti.

4. FINANCIRANJE STROŠKOV PROSTOVOLJCEV

Organiziranega prostovoljstva ni mogoče dolgoročno voditi brez ustrezne finančne podpore. Med prostovoljce se pogosto vključujejo mladi, starejši in brezposelni, ki z veseljem dajo svoje znanje, energijo in čas, ne morejo pa prispevati svojih sredstev. Za kakovostno vodenje prostovoljcev je potreben tudi usposobljen mentor, ki jim nudi zadostno podporo. Mentorstvo prostovoljcem je v organiziranem prostovoljstvu ključno za zadovoljstvo uporabnikov in prostovoljcev in seveda za to, da je prostovoljsko delo dobro opravljeno.

Načini podpore:

Občinam priporočamo, da za kakovostno prostovoljsko delo v skupnosti, na razpisih prostovoljskim organizacijam upoštevajo in jim namenijo:

- Sredstva za pokritje stroškov, ki jih imajo ob svojem delu prostovoljci. To so **stroški malice in prevoza** ter nadomestilo za uporabo lastnih sredstev, kakor določa Zakon o prostovoljstvu.
- Stroške **usposabljanj** in različnih izobraževalnih oblik za prostovoljce, ki jih zahteva posamezno prostovoljsko delo.
- Stroške **dela mentorja**. Naše priporočilo, ki temelji na dobrih praksah doma in v tujini, je en mentor za 30 do 50 redno (vsaj 24 ur na leto) vključenih prostovoljcev.
- Stroške udeležbe mentorjev in organizatorjev prostovoljskega dela na usposabljanjih.
- V primeru nevarnih prostovoljskih del, **stroške nezgodnega zavarovanja prostovoljcev**.
- V primeru izvajanja taborov in letovanj, **stroške zavarovanja odgovornosti prostovoljcev**.

Kaj v resnici pomeni prostovoljsko delo, spoznajo tisti, ki imajo lastno izkušnjo. Ne gre samo za delo. Povezuje ljudi in ponudi veliko, tako tistim, ki prejmejo pomoč, kot tudi samim prostovoljcem! Vzgaja mlade v solidarnost, ohranja vitalnost starejših, ohranja aktivnost in občutek koristnosti za brezposelne in povezuje skupnost.

5. ŽUPAN – PROSTOVOLJEC/ ŽUPANJA - PROSTOVOLJKA IN OBČINSKA UPRAVA AKTIVNO PODPIRATA PROSTOVOLJSTVO V SKUPNOSTI

Načini podpore:

- Župan/županja in zaposleni v občinski upravi so tudi sami prostovoljci. Na ta način konkretno spoznavajo potrebe v skupnosti in se aktivirajo za njihovo reševanje in predvsem predstavljajo zgled drugim občanom.
- Župan in zaposleni v občinski upravi sodelujejo v večjih lokalnih/nacionalnih prostovoljskih akcijah (Dan za spremembe, Nacionalni teden prostovoljstva ...).
- Župan in zaposleni v občinski upravi se udeležijo dogodkov, ki jih organizirajo prostovoljske organizacije, saj verjamemo, da je njihova aktivna vključenost pot do prijazne in za ljudi dostopne občinske uprave. Poznavanje organizacij in sodelovanje pri skupnih dogodkih daje občinskim delavcem širši uvid v delo prostovoljskih organizacij in potrebe prebivalcev v njihovi skupnosti.

Ali veste, da prostovoljsko delo pozitivno vpliva na prostovoljca tako, da zvišuje življenjsko dobo, preprečuje socialno izključenost, osamljenost ter je priložnost za pridobivanje številnih znanj in izkušenj? Z gojenjem kulture prostovoljstva v lokalni skupnosti se tudi ljudje, ki ostanejo brez zaposlitve, lažje odločajo za prostovoljstvo, s tem pa ohranjajo socialne mreže in ostajajo delovno aktivni, kar je izjemno pomembno pri iskanjunove zaposlitve. [Več >](#)

6. PROMOCIJA PROSTOVOLJSTVA V LOKALNEM OKOLJU

Načini podpore:

- Občina na svoji spletni strani, v tiskanih publikacijah in občinskem glasilu, zagotavlja promocijo prostovoljstva in prostovoljskih organizacij.
- Predlagamo stalno rubriko v lokalnem mesečnem glasilu, namenjeno novicam lokalnih prostovoljskih organizacij.
- Aktualna prostovoljska dela na svojem območju in seznam prostovoljskih organizacij lahko na spletni strani objavlja s povezavo na spletno stran Slovenske filantropije www.prostovoljstvo.org, na kateri Posredovalnica prostovoljskih del občanom omogoča iskanje del po regiji ter vrsti dela, ki jih zanima. Lahko nas kontaktirate za povezavo, ki omogoča Posredovalnico samo za vašo regijo.
- Večje mestne občine omogočijo delovanje prostovoljske pisarne, prostora, kjer zainteresirani prostovoljci, predstavniki organizacij in ljudje, ki potrebujejo pomoč, dobijo vse potrebne informacije. Slovenska filantropija vodi takšne pisarne v Ljubljani, Mariboru in Kopru.
- Kot javne dogodke lahko organizirate akcije čiščenja in urejanja prostora ter njegove okolice in preko njih komunicirate svoje načrte in širite svojo podporno skupnost.
- Poskrbite za občasno organizacijo dneva odprtih vrat oz. prireditev ter tja poleg prostovoljskih organizacij, predstavnikov javnih institucij in medijev povabite tudi sosede in sokrajane, da se bo s prednostmi in področji prostovoljstva seznanila širša lokalna skupnost.

Načini podpore:

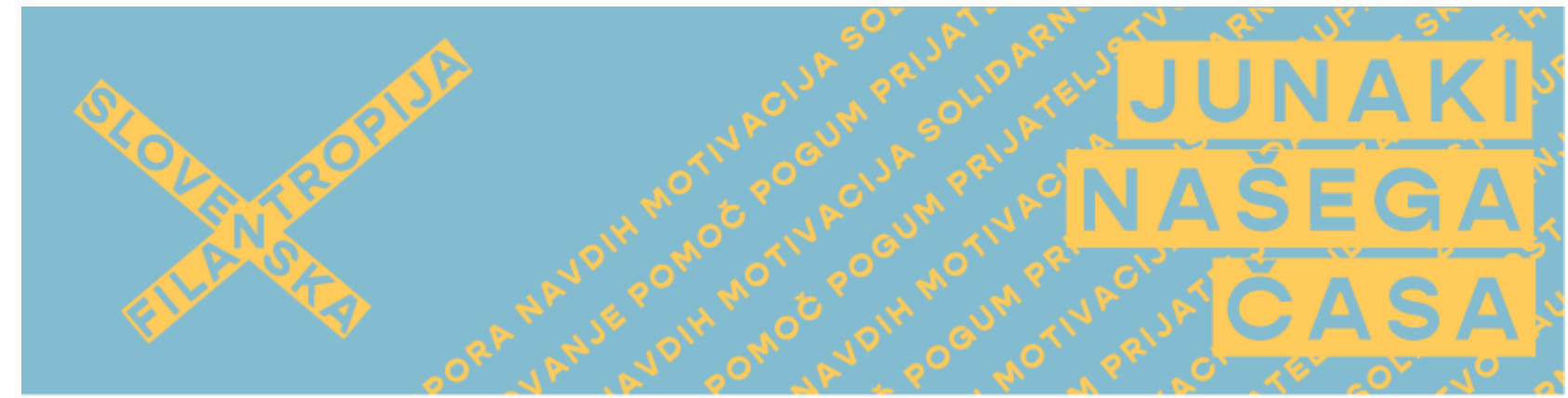
- Občina omogoča prostovoljskim organizacijam izvajanje dogodkov, ki promovirajo prostovoljske aktivnosti organizacij brezplačno, na občinskih površinah (trgi, parki, ulice), še bolje pa je, če zagotovi tudi brezplačno pomoč občinskih služb (priklop elektrike, dovoljenja za zaporo ulic, stojnice, odvoz odpadkov ...). Občina pokrije stroške predvajanja glasbe na teh dogodkih (SAZAS, IMF) ali pa organizatorjem pomaga pri pokrivanju teh stroškov.
- Občina naj zagotovi oglasni prostor v občinskem glasilu (napoved dogodka pred akcijo in poročilo po izvedeni akciji), izobesi plakate, pomaga pri iskanju potreb po akcijah, potrebnih dovoljenjih in še čem.
- Župan se v občinskem glasilu in na spletni strani občine ob **5. decembru, mednarodnem dnevu prostovoljcev**, zahvali prostovoljcem, predstavi podatek, kolikšen delež občinskega proračuna predstavlja ovrednoteno prostovoljsko delo, in tudi vsebinsko ovrednoti delo prostovoljcev. Pozornost namenite tudi:
 - številu prostovoljskih organizacij,
 - področjem, ki jih organizacije pokrivajo, in njihovemu doprinosu k skupnosti,
 - številu vseh prostovoljcev v občini in opravljenih prostovoljskih ur.

7. ZAHVALA PROSTOVOLJCEM

Načini podpore:

- Občina organizira poseben dogodek, kjer se zberejo prostovoljci iz različnih organizacij. Prostovoljce nagovori župan/ja in poudari pomen njihovega delovanja za lokalno skupnost. Lahko se jim podeli tudi občinska priznanja. Termina, ki ju svetujemo za **podelitev občinskih priznanj** sta 5. december, mednarodni dan prostovoljstva ali Nacionalni teden prostovoljstva (maj 2023). Naš predlog je, da župan pogosti prostovoljce, jih počasti s povabilom na kulturni dogodek ali jim nameni slavnostno večerjo, kjer je prisoten tudi sam s svojimi ožjimi sodelavci.
- Prostovoljci, ki delujejo v organizacijah v javnem interesu, prispevajo k dobrobiti skupnosti in v znak zahvale jim lahko ponudite posebne ugodnosti, kot so na primer:
 - subvencionirani ali brezplačni prevozi z lokalnim javnim prevozom, vstopnice za kulturne prireditve, bazene in druge javne ustanove (npr. muzeje),
 - oprostitev članarine v občinski knjižnici,
 - povabila na občinske proslave ...
- Predlagamo, da se enako obravnava tudi prostovoljce, ki prihajajo v Slovenijo iz tujine. Občina jim lahko dodeli subvencioniran javni prevoz in podobne bonitete kot lokalnim prostovoljcem.

- Izstopajoče prostovoljce prijavite za Državne nagrade in priznanja za prostovoljstvo, ki jo prejemnikom slovesno izroči predsednik Republike Slovenije, mlade prostovoljke in prostovoljce in izstopajoče prostovoljske projekte na prireditvi Prostovoljec leta, ki jo organizira Mladinski svet Slovenije, za [nazive Slovenske filantropije](#), ki jih podeljujemo v okviru Nacionalnega tedna pa lahko kandidirajo Prostovoljstvu prijazna občina, Naj prostovoljec in naj prostovoljka zaposlen/a v javni upravi, Junaki našega časa, Naj mentor/-ica prostovoljcev, Naj prostovoljski medgeneracijski projekt in Najboljša prostovoljska zgodba.

8.VIZIJA RAZVOJA PROSTOVOLJSTVA V LOKALNI SKUPNOSTI

Kakšne občane želite?

A: Takšne, ki se bodo ves čas pritoževali in vam govorili, kaj vse morate spremeniti, ali

B: takšne, ki bodo prišli k vam s predlogom za izboljšanje življenja v skupnosti, bili pripravljeni sodelovati in se bodo hitro odzvali, ko bo v skupnosti potrebna pomoč

Načini podpore:

- Skupaj s prostovoljskimi organizacijami oblikujte vizijo razvoja&razvojno strategijo prostovoljstva v občini in načine priznavanja doprinosa prostovoljskega dela.
- S prostovoljstvom, Zakonom o prostovoljstvu in vizijo razvijanja prostovoljstva v vaši občini seznanite vse občinske urade in delujte usklajeno.

9. PODPORA PROSTOVOLJSKIM ORGANIZACIJAM PRI PRIJAVI NA NACIONALNE IN EVROPSKE RAZPISE

Prostovoljstvo spodbuja aktivno državljanstvo in je primerno za najrazličnejša mednarodna sodelovanja.

Načini podpore:

- Omogočite sofinanciranje prostovoljskim organizacijam, ki delujejo v javnem interesu in imajo možnost prijave na razpise ministrstev.
- Razvijte projektno sodelovanje in možnosti finančne podpore pri prijavi na evropske razpise.
- Na občinski upravi se seznanite z možnostjo prijave prostovoljskih projektov na evropske razpise in druge projekte medregijskega in meddržavnega sodelovanja ter ponudite pomoč lokalnim prostovoljskim organizacijam pri pripravi projektov.

Koliko sredstev iz nacionalnih in evropskih virov za prostovoljske projekte pripeljete v vaš kraj?

Prostovoljske organizacije so na področju svojega delovanja praviloma strokovno usposobljene. Združujejo teorijo s prakso, delajo na terenu in poznajo primere dobrih praks iz tujine. So v resnici zaklad znanja in priložnosti za pridobivanje tako nacionalnih kot evropskih sredstev.

Pogosto pa je pogoj za uspeh na teh razpisih podpora in sofinanciranje s strani lokalne skupnosti. A če je projekt odobren, občina za nizek vložek pridobi projekt z zanimivo vsebino, pa tudi razpisna sredstva, ki omogočajo tako zaposlitve kot prepoznavnost kraja in razvoj dejavnosti.

10. EVROPSKA PRESTOLNICA PROSTOVOLJSTVA

Če vaša občina želi priznanje za svoje pobude za prostovoljsko delo, okrepiti lokalni okvir za prostovoljce in navdušiti kulturo prostovoljstva v vaši skupnosti.

[Evropski prostovoljski center](#) (CEV) razpisuje vseevropski javni natečaj Evropska prestolnica prostovoljstva, katerega cilj je spodbujati prostovoljstvo na lokalni ravni, tako da naziv podelijo občini, ki podpira in krepi partnerstvo s prostovoljskimi centri in prostovoljskimi organizacijami ter praznujejo in spodbujajo prostovoljstvo ter vpliv prostovoljcev.

Kdo lahko sodeluje?

Sodelujejo lahko vse evropske občine. Med prijavljenimi kandidatkami izbira mednarodna žirija, ki je povezana s prostovoljstvom in zastopa tako civilno družbo, kot tudi zasebni, profitni sektor ter institucije EU.

Evropske prestolnice prostovoljstva: Barcelona - Španija (2014), Lizbona - Portugalska(2015), London – Velika Britanija (2016), Sligo – Irska (2017), Aarhus - Danska (2018), Košice - Slovaška (2019), Padova – Italija (2020), Berlin - Nemčija (2021), Gdansk - Poljska (2022), Trondheim - Norveška (2023), Trento - Italija (2024).

Poziv za [Evropsko prestolnico prostovoljstva 2025](#).

Rok prijave: 2. junij 2023

NEKATERI **IZZIVI** SO **PREVELIKI**,
DA BI JIH LAHKO REŠEVALI **SAMI**.

PRIDRUŽI SE PROSTOVOLJCEM IN
BODI DEL SPREMEMBE.

Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva

Cesta Dolomitskega odreda 11, 1000 Ljubljana

E-pošta: sabrina.lever@filantropija.org

Telefon: 01 433 40 24, 051 654 726

Verjamemo, da so se vam ob prebiranju naših predlogov utrnile številne zamisli, pa tudi nova vprašanja. Za podporo pri razvoju prostovoljstva, razlago zakonskih določil in mreženje z občinami, ki že imajo urejeno prostovoljstvo, smo vam na razpolago tudi sodelavci Slovenske filantropije. Da boste obveščeni o vseh informacijah s področja prostovoljstva, se prijavite na [Prostovoljske e-novice](#).

Prostovoljstvu prijazna občina 2023